

Prof. BORIS FRANUŠIĆ  
Dubrovnik

## Sa „Bobarom“ na Transjadranskoj regati

Kad smo se u suton 14. srpnja otisli od novog lukobrana klupske lučice, na njoj su ostale mahati ruke.

Pet jedriličara odmahivalo je pozdravima iz lučice s istim onim osjećajem s kojim pomorac napušta domaću luku.

A i oni iz lučice, kao i mi sa »Bobare« imali smo istu misao i istu želju, koju nitko nije izrekao: »Bobara« će ovaj put uspjeti!

Još nije zaboravljena »nevera« i spasavanje pod Riminijem na Transjadranskoj regati kada je »Bobara« bila 14 sati ispred svojih konkurenata, a da se i ne govori o lanjskom uspješnom startu između Lokruma i Porporele, i uvjerljivog bijega svim konkurentima sve do famoznog loma »pasajice« u Mljetskom kanalu.

Kvaliteti »Bobare« i iskustvo njenog zapovjednika Andra Kneževića bili su glavni razlog optimizma s kojim je ispraćena »Bobara« na start četvrte Transjadranske regate u Trstu.

Jedrila je »Bobara«, uvlačila se u uvalice, provlačila se mimo otoke naše divne obale da bi se sa ostalom našom jedriličarskom flotom našla u Koprnu. Tu su se opet stiskale ruke starih znanaca sa svih jedriličarskih regata s ove strane Jadrana. Imalo se što pitati o mogućnostima brodova za novu rutu Transjadranske regate od Trsta preko otoka Tremešta do Splita, dosad najdužu i prvi put neetapnu regatu od 328 Nm.

I svi su se složili: Od 8 naših brodova, prema 20 talijanskih, jedino »Podgorka« u klasi najviših krstaša (R. O. R. C. I) i »Bobara« u svojoj klasi (R. O. R. C. II) mogu se suprotstaviti i pobijediti talijanske brodove koji su u 3 protekle transjadranske regate uvijek pobjeđivali.

Sa takvim nadama svi smo zajedno iz Kopra odjedrili u Trst, pa se i na tom kratkom putu pokazalo da su takve nade opravdane jer su i »Podgorka« i »Bobara« pobjegle svim ostalim našim brodovima.

Dva dana prije starta vezali smo se u lučici Adriatic kluba u Trstu gdje smo već našli skoro sve talijanske brodove. Svakome je upadala u oči bolja opremljenost talijanskih brodova, ali je »Bobara« bila prva na udaru radoznalih jedriličara jer je još od prve regate postala legendarna zbog hrabrosti posade u spasavanju pod Riminijem. Svi su se divili njenim skladnim linijama i eleganciji, a ujedno čudili mladosti njene posade.

Prošla su i dva dana odmora pred start.

Trebalo se još dobro isparvati kako bismo odmorni dočekali start i izdržali sve napore.

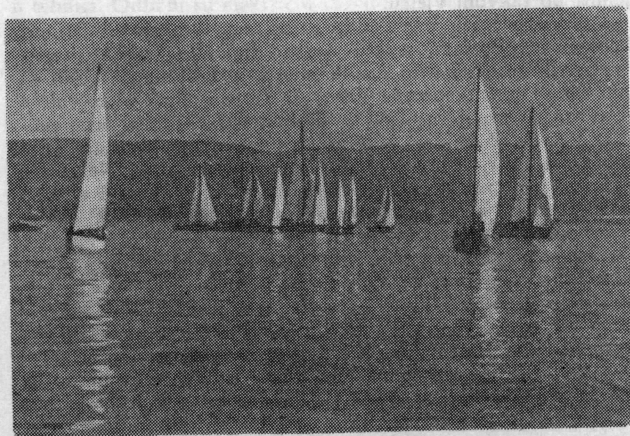
Naročito se ispitivala prognoza vremena jer svatko je želio da bude vjetra za njegov brod. Mi u »Bobari« željeli smo laki vjetar, a pogotovo vjetar u krmu. Naše želje za ovo doba godine nijesu bile neostvarljive jer je za rutu regate bio svaki vjetar povoljan osim šiloka, a naročito je povoljan bio maestral, koji ljeti najviše i puše na Jadranu.

Ali najveća želja nam je bila da se plombiraju osovine motora na svim brodovima. Istu želju imala je i posada »Podgorke« jer smo mi bili jedini brodovi bez motora.

Međutim, regatni odbor nije smatrao da je to potrebno zadovoljivši se izjavama o fair jedrenju čemu nijesmo bili skloni vjerovati.

U takvoj atmosferi osvanuo je 24. srpnja, dan starta. Bio je to prvi ljetni dan s malo vjetra i mi smo zadovoljni krenuli prema liniji starta noseći sobom nestrpljenja, nepovjerenja i nade da uspijemo.

Tačno u 10 sati pucnjem iz malog topa s broda regatnog odbora dat je znak da je regata počela. Nekoliko sekunda prije Andro je viknuo: »Zategni škote«. I »Bobara« je punim jedrima prva startala. Okrenuli smo poglede i za nama vidjeli gužvu na startu. S naše krme snimili smo borbu ostalih što su već na startu zakasnili.



Start u Trstu snimljen s »Bobare«

Noć smo dočekali između Poreča i Rovinja držeći se vodeće grupe najvećih krstaša, čija je prethodnica bila »Podgorka«. Projedrivši zapadnu obalu Istre, dočeka nas je nepovoljni vjetar pa se odlučujemo na jedrenje uz naše otoke. U svanuće nijesmo vidjeli ni jedan brod u blizini. Nešto kasnije naš brod pratnje daje nam prognozu vremena za idućih 24 sata: »lagani maestral«. Jedrimo dalje čekajući da dođe do najavljene promjene vjetra, ali prognoza je iznevjerila. U podne, na visini otoka Premude, odlučujemo da se prebacimo uz talijansku obalu odakle bismo noću koristili povoljni vjetar s kraja — »terin«. Po pozicijama nekih većih krstaša, koje smo vidjeli, znali smo da smo se zadržali u vodećoj grupi. Kad smo se uvečer približili talijanskoj obali, južno od Ancone, izgubili smo sve brodove iz vidika.

Nakon sat, dva zatišja zapuhao je »terin«, ali je bio mek i kratkotrajan. Naše nade se povećavaju kad nam je zapuhao vjetar u krmu, taj toliko očekivani vjetar. Dižemo »spinaker«, naš najveći adut. Devedeset i pet plavih kvadrata uz bijelo dakronsko jedro povećavaju brzinu, i »Bobara« brzo prelazi slikovita mjesta uz pjeskovitu talijansku obalu, čiju tišinu narušavaju brzi motorni vlakovi kao da jure uz sami obalni rub.

Naše veselje trajalo je samo dva sata, jer vjetar mijenja smjer, spuštamo »spinaker« i za kratko vrijeme moramo »burdižar« da bi s vjetrom u pramac nastavili regatu.

Tek sat po zalasku sunca šilok jenjava da bi ga i potpuno nestalo, a mi zatim hvatamo svaki dašak da bi se približili rasvjetljenoj Ortoni. Ipak smo se nekako dokopali svjetionika pred Ortonom i onda stali jer više nije bilo ni daška vjetra. Bilo je to zatišje pred »neveru«. Svi se nerviramo. Veće krstaše, koji su nam još poslije podne bili na vidiku, više ne vidimo, jer nijesu bili primorani držati se uz obalu, već su se bez straha udaljili. Tek negdje pred ponoć počinje puhati vjetar u krmu koji jača da bi ubrzo dostigao jačinu 7, a na momente i 8 bofora. More je takvom snagom vjetra bilo prokopano i valovi su postali kao kuće, a »Bobara« je bila kao komad papira koji vjetar nosi nalazeći se čas na »krovovima kuća«, a čas na »ulicama« među njima. O dizanju spinakera nije moglo biti govora, već smo skinuli i fiok, pa čak i smanjili jedro. Međutim, izvesti to u onoj noći bilo je opasnije nego punim jedrom podnijeti snagu vjetra i mora. Andro je uzeo kormilo sa dvije ruke i stalno njime ublažavao udare mora, ali valovi se stalno ukrcavaju i sa svim kišnim kabanicama bili smo mokri do kože. Vjerojatno »Bobara« nije nikad tako brzo jedrila. Po našoj procjeni brzina

je na momente bila i preko 10 Nm na sat. Brzo smo prošli Puntu Pennu i u zoru ugledali Tremitsko otočje. Otok S. Domino, kojeg je po ruti regate trebalo ostaviti s lijeve strane, prošli smo u 6,45 sati i stali u zavjetrinu da uhvatimo daha poslije naporne noći. Vjetar nije popustio u snazi, a more je bilo previše uzburkano za najuži i najniži brod u regati, a do cilja je trebalo još jednom preći čitavu širinu Jadrana. Mokri, gladni i neispavani bili smo u nedoumici da li da se upuštamo u novi napor, pogotovo što smo vidjeli da su se dva talijanska veća broda usidрила u zavjetrini otočja čekajući mirnije more. Talijanski brod pratnje približio nam se misleći da nam treba neka pomoć i vidjevši da je mi ne tražimo ostao je u našoj blizini radoznalo čekajući što ćemo učiniti po takvom vjetru.

Nijesmo htjeli baciti sidro, već smo se okrijepili jajima, šećerom i bešketom, skratili jedro, digli flok od »fortune« i napustili zavjetrinu otočja. Vjetar je ipak skrenuo toliko da smo mogli jedriti prema Visu, ali su nas čitav dan valovi nemilosrdno prelijevali, pa je »Bobara« više ronila nego plovila. Već na Tremitima više nijesmo mislili na plasman, nego smo samo željeli da provedrimo rutu bez havarije. Naše ambicije za plasman pogotovo su se raspršile kada smo u toku dana prestigli neke manje brodove, što je bio znak da su uae vodeće pozicije izgubljene.

Konačno smo u prvim minutima novog dana, koji je na kalendaru nosio broj 28, čuli zvono s linije cilja. Naš je cilj bio što prije vezati brod i negdje naći suhi ležaj. Zato nijesmo bili razočarani kada smo u lučici »Mornara« našli već dosta brodova među kojima i dva iz naše klase.

Prenočište smo našli na »Snježani« jednom od onih većih krstaša s kojim smo se češće vidjeli u toku regate. Dok smo spavali, došao je i četvrti brod naše klase, koji je po korigiranom vremenu postao drugi. (Korigirano vrijeme računat se po međunarodnim pravilima uzimajući u obzir kvalitete broda i površinu jedara.)

Svi su se čudili kako smo sve izdržali, pogotovo oni sa većih brodova koji su to isto prošli i imali teških momenata. Šest brodova nije uopće ni došlo do cilja.

Dakle, iako smo uspjeli, ipak se nezadovoljstvo uvuklo u nas kad smo usporedili pozicije i rute ostalih brodova u toku regate. Pogotovo zato što su dva broda plasirana ispred nas već na Poreru, tj. prvog dana regate bili 4 sata iza nas. Pobjednik u našoj grupi istina pristizao nas je i prvog dana regate, ali već nedaleko od starta pod malo sumnjivim okolnostima. Naime, kad bi nam se približio po krmi onda bi

odjednom stao kao da mu je nestao vjetar, iako je i nama i njima puhaio isti vjetar. To se ponavljalo nekoliko puta, a poslije se udaljio od nas da nijesmo mogli kontrolirati njegovo »jedrenje«. Taj isti brod lamske godine uhvaćen je kako vozi motorom pa nije ni došao na cilj već se vratio u matičnu luku.

Ne poričemo da i ostala dva broda nijesu mogli doći ispred nas izabravši bolju rutu i imajući kroz cijelo vrijeme povoljan vjetar, ali upoređujući njihove pozicije u toku regate malo je nevjerovatno da oni na istoj poziciji 3 sata poslije nas nalaze takav vjetar koji ih vodi direktno na Tremite, a nama puše cijeli dan vjetar koji nas vodi nešto južnije od Ancone.

Iz istih razloga izgubila je regatu i »Podgorika« koja je dvije trećine regate uvjerljivo vodila. Naš brod pratnje znao je tačno prognozu vremena i naše nepovoljne pozicije za takvu prognozu, ali ni »Podgorika« ni »Bobara« nijesu dobile prognoze. Međutim, sigurno znamo da su talijanski brodovi, i pored svoje izvrsne opreme i radio-veze, primali takve izvještaje od broda pratnje. Pa i nama je naš brod pratnje dao drugog dana regate prognozu koja se nije ostvarila. Zašto nam i drugih dana nijesu davali? Da su to učinili ne bi se »Podgorika«, a vjerovatno ni mi držali talijanske obale i tako naivno upadali u »bunace«, što su s talijanskih brodova pozdravili sa »hura«, i ne bi naš put bio duži za 60—70 Nm. Taj podatak također kaže da su »Podgorika« i »Bobara« zbilja najbrži naši brodovi jer su i sa dužim putem (i bez motora) stigli samo sat-dva iza pobjednika.

Na završnoj svečanosti, uz podjelu nagrada svi smo srdačno čestitali pobjednicima, zajednički pristupili bogatim tpezama i razmijenili mišljenja, te pružili ruku na rastanku nadajući se da ćemo se i dogodne sresti. S jednim iskustvom više i novim nadama koje se gaje za iduću regatu rastali su se jedrilicaři i »Bobara« je krenula natrag svojoj lučici odakle je i ispraćena. Tako je popodne 31. srpnja vezana za svoje konope da se odmori od oko 1000 Nm pređenih na ovom putu, od vjetra, valova, konkurenata i posade.

Odmori se, »Bobaro«, i promisli da li ćeš se opet upustiti u ovakva iskušnja! Poznavajući tebe i tvog vjernog zapovjednika uvjeren sam da hoćeš, ali budi mudrija i ne daj više da te tako naivno izigravaju kada si brža od njih. Jednim motorom, dobrom radio-vezom (a ne tranzistorom) i Androm s pet mladica koje on izabere bit ćeš pred svim svojim konkurentima. Ako tako podeš, svečanije će te dočekati nego ispratiti.